

Curtea Supremă de Justiție**DECIZIE****17 noiembrie 2015****mun. Chișinău**

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Mihail Tomița, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 26 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Grăsun Dumitru Vasile, născut la 29 mai 1968, originar din s. Manta, r-nul Cahul, domiciliat în or. Cahul, str. M. Șolohov 79.*Termenul examinării cauzei:**Instanța de fond de la 19.03.2014 pînă la 18.12.2014;**Instanța de apel de la 16.01.2015 pînă la 26.03.2015;**Instanța de recurs de la 01.07.2015 pînă la 17.11.2015.*Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 18 decembrie 2014, Grăsun Dumitru a fost condamnat în baza art. 325 alin.(1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, echivalent cu 40 000 lei.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Grăsun Dumitru a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent și prin comportare exemplară și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, Grăsun Dumitru, la 11 august 2013, în jurul orelor 13.30, conducând motocicletă de model „Fekon RK 150-8”, fără n/î, în or. Cahul la intersecția străzilor I. L. Caragiale și F. Seliverstor pe drum secundar, a pierdut controlul și s-a răsturnat, moment urmărit de colaboratorii de poliție a Batalionului de Patrulare Sud Cahul, Dinu Marin și Hariton Oleg, care își exercitau atribuțiile de serviciu de supraveghere și controlul circulației pe drumurile publice și respectarea normelor legale în domeniul siguranței traficului rutier. Apropiindu-se de ultimul și văzând starea lui, au chemat ambulanța, însă Grăsun Dumitru a refuzat ajutorul medical, moment în care colaboratorii de poliție au observat că conducătorul motocicletei, Grăsun Dumitru era în stare de ebrietate și pentru documentare i-au propus să urce în automobilul de serviciu, iar Hariton Oleg la ghidonul motocicletei pentru a o lăsa la parcare cu plată, motiv din care l-au condus la IP Cahul pentru documentare. În drum spre IP Cahul, Grăsun Dumitru, aflându-se în automobilul de model „VAZ 2107” cu n/î MAI 8032, echipat corespunzător, cu scopul de a obține o decizie favorabilă lui pe faptul depistat de către colaboratorii de poliție a promis colaboratorului de poliție Marin Dinu bani în sumă de 500 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința enunțată, avocatul Dumitran Ignat în numele inculpatului Grăsun Dumitru a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în baza art. 325 alin.(1) Cod penal în privința lui Grăsun Dumitru în temeiul că există circumstanțe, care exclud tragerea la răspundere penală - încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței.

În motivarea apelului a indicat că, instanța de judecată l-a recunoscut vinovat pe Grăsun Dumitru pentru faptul că, la 11 august 2013, în jurul orelor 13.30, conducând motocicleta de model „Fekon RK 150-8”, fără număr de înmatriculare în or. Cahul str. I. L. Caragiale și F. Seliverstor, la intersecție, pe drum secundar a pierdut controlul și s-a răsturnat, moment urmărit de colaboratorii de poliție a Batalionului de Patrulare Sud Cahul, Dinu Marin și Hariton Oleg, care își exercitau atribuțiile de serviciu de supraveghere și controlul circulației pe drumurile publice și respectarea normelor legale în domeniul siguranței traficului rutier. Apropiindu-se de ultimul și văzând starea lui, au chemat ambulanța, însă Grăsun Dumitru a refuzat ajutorul medical, moment în care colaboratorii de poliție au observat că conducătorul motocicletei, Grăsun Dumitru era în stare de ebrietate și pentru documentare i-au propus să urce în automobilul de serviciu, iar Hariton Oleg la ghidonul motocicletei pentru a o lăsa la parcare cu plată, motiv din care l-au condus la IP Cahul pentru documentare. În drum spre IP Cahul, Grăsun Dumitru, aflându-se în automobilul de model „VAZ 2107” cu nr. de înmatriculare MAI 8032, echipat corespunzător, cu scopul de a obține o decizie favorabilă lui pe faptul depistat de către colaboratorii de poliție a promis colaboratorului de poliție Marin Dinu bani în sumă de 500 lei.

Pe când, de către organul de urmărire penală Grăsun Dumitru a fost pus sub învinuire pe faptul că, la 11 august 2013, aproximativ la orele 13.30 - 14.01, aflându-se în automobilul de model „VAZ-2108”, cu nr. de înmatriculare MAI 8032, ce se deplasa pe străzile or. Cahul, având scopul coruperii active a colaboratorilor de poliție a Batalionului de Patrulare Sud Cahul, Dinu Marin și Hariton Oleg, pentru ca ultimii să nu-și îndeplinească atribuțiile de serviciu întru efectuarea supravegherii și controlului circulației pe drumurile publice și supravegherii și controlului respectării normelor legale din domeniul siguranței traficului rutier de către Grăsun Dumitru, care a condus motocicleta de model „Fekon FK 150-8”, fără număr de înmatriculare, până la intersecția străzilor I.L. Caragiale și F. Selivestor din or. Cahul, unde a pierdut controlul asupra motocicletei, fapt ce a condus la răsturnarea motocicletei, în mod ilegal a promis colaboratorilor de poliție a Batalionului de Patrulare Sud Cahul, Dinu Marin și Hariton Oleg, bani în sumă de 500 lei.

Apelantul a indicat că, făcând comparația faptului stabilit de judecată și cu învinuirea adusă lui Grăsun Dumitru se vede că, instanța de judecată prin sentință a modificat scopul și faptele indicate în rechizitoriu și din proprie inițiativă a dat o nouă interpretare. Instanța în sentință nu a motivat de ce a procedat în așa fel și care normă legală i-ar permite aceste modificări în sensul agravării

Apelantul a menționat că, probele examinate în instanța de judecată vin în contradicție cu învinuirea adusă lui Grăsun Dumitru. Învinuirea adusă se bazează pe declarațiile martorului Marin Dinu, care a mărturisit că Grăsun Dumitru, după părerea lui, i-a promis suma de 500 lei pentru a ascunde infracțiunea comisă de ultimul și anume, că conducea motocicleta în stare de ebrietate. Însă, contrar celor spuse de martor, din convorbirile citite și vizionate, nicidecum nu se aude și nu se vede ca Grăsun Dumitru să spună că promite 500 lei pentru a ascunde vre-o infracțiune.

Martorul Hariton Oleg nu l-a auzit pe Grăsun Dumitru ca să propună ceva bani, însă a văzut înscrisura video înregistrată pe telefonul mobil a lui Marin Dinu. Colaboratorii de poliție Marin Dinu și Hariton Oleg, când l-au urcat în automobilul de Grăsun Dumitru, și înainte de aceasta, nu i-au comunicat ultimului despre faptul că, dânsul ar fi comis o infracțiune, nu i-au fost lămurite drepturile. Grăsun Dumitru nu știa unde îl duc cu automobilul și pentru ce este plimbat cu automobilul prin oraș, nu a fost preîntâmpinat că este filmat.

Totodată, reieșind din convorbirile înregistrate, reiese că Grăsun Dumitru îl roagă pe polițistul Marin Dinu să-l ducă acasă la Lapaevca, deoarece are dureri mari și îi este ruptă mâna. Careva cuvinte despre ascunderea infracțiunii sau să nu-și îndeplinească careva obligațiuni ale lor de serviciu, Grăsun Dumitru nu comunică.

Consideră apelantul că, acuzarea nu a prezentat careva probe acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată în sensul probării învinuirii lui Grăsun Dumitru. Ordonanța de punere sub învinuire, fiind ilegală, deoarece a fost emisă cu încălcarea prevederilor Codului de procedură penală.

Pornind de la prevederile art. 113 Cod penal (condițiile legale și necesare la formularea unei învinuiri), art. 6 CEDO (acuzății penale precise), procurorul a formulat o învinuire abstractă și imprecisă, și anume în ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu se indică, la atribuțiile de serviciu, dar nu se indică care și pentru ce Grăsun Dumitru a promis bani.

O astfel, de învinuire nu putea fi pusă la baza unei hotărâri de condamnare. Conform art. 66 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, învinuitul, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit, adică să fie informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa.

Astfel, în instanța de judecată este valabil sesizată și, respectiv, este în drept să judece cauza, cu condiția, că ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul, să cuprindă, printre altele, informații despre fapta incriminată persoanei în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, adică formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinovăției, motivele și semnele calificative pentru încadrarea juridică a faptei.

În conformitate cu prevederile stipulate în art. 296 - 297 Cod de procedură penală, rechizitoriul constituie actul de sesizare al instanței de judecată.

Conform art. 251 Cod de procedură penală, una din încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale, este încălcarea prevederilor referitoare la sesizarea instanței.

Susține apelantul că, neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege cu privire la forma și conținutul rechizitoriului, echivalează cu încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței, încălcare, care potrivit art. 251 alin.(3) Cod de procedură penală, atrage nulitatea absolută a actului procedural, adică, nu se înlătură în nici un mod.

Menționează apelantul că, faptele imputate inculpatului sunt insuficient descrise, sunt imprecise și nu sunt circumstanțiate ca mod de operare. Acțiunile care ar fi trebuit să stea la baza învinuirii, nu sunt determinate cu suficientă precizie printr-o modalitate clară și concretă de săvârșire a faptelor infracționale și o fixare riguroasă a coordonatelor spațio-temporale.

În limitele configurate prin dispozițiile art. 24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzații sau apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, iar conform art. 325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează

numai în privința persoanelor puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Mai indică apelantul că, instanța, contrar prevederilor art. 24 alin.(2) Cod de procedură penală și art. 325 alin.(1) Cod de procedură penală a indicat în sentință că, instanța de judecată constată că în acțiunile inculpatului există elementele constitutive ale infracțiunii de corupere activă realizată prin acțiunea inculpatului Grăsun Dumitru care urmărind scopul de a nu înregistra și a ascunde fapta de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate, ce urma a fi pornită în privința sa, pentru a evita răspunderea penală, a promis la data de 11 august 2013, aproximativ ora 13.30 - 14.01 bani în sumă de 500 lei colaboratorilor Batalionului de Patrulare Sud al INP al MAI Marin Dinu și Hariton Oleg.

Concluzia privitor la vinovăție lui Grăsun Dumitru instanța și-a întemeiază în exclusivitate pe declarațiile martorului Marin Dinu, care nemijlocit invocă intenția directă a inculpatului de a corupe colaboratorul prin promisiunea verbală.

Consideră apelantul că, instanța a constatat fapte care nu sunt indicate în rechizitoriu, depășind în mod vădit limitele învinuirii aduse lui Grăsun Dumitru.

Instanța a încălcat prevederile art. 325 alin.(1) Cod de procedură penală și a preluat rolul activ al procurorului și a pronunțat o sentință de condamnare ilegală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 26 martie 2015, a fost admis apelul declarat de avocatul I. Dumitran în numele inculpatului Grăsun Dumitru, casată integral sentința și pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează:

Se încetează procesul penal pe art. 325 alin.(1) Cod penal în cauza penală privindu-l pe Grăsun Dumitru, în temeiul că există circumstanțe care exclud tragerea la răspunderea penală - încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat că, în sarcina inculpatului Grăsun Dumitru s-a reținut prin rechizitoriu că, dânsul, la 11 august 2013, aproximativ la orele 13.30 - 14.01, aflându-se în automobilul de model "VAZ-2107" cu nr. de înmatriculare MAI 8032, ce se deplasa pe străzile orașului Cahul, având scopul coruperii active a colaboratorilor de poliție a Batalionului de Patrulare Sud Cahul, Dinu Gheorghe Marin și Hariton Oleg Ion, pentru ca ultimii să nu-și îndeplinească atribuțiile de serviciu întru efectuarea supravegherii și controlului circulației pe drumurile publice și supravegherii și controlul respectării normelor legale din domeniul siguranței traficului rutier de către Grăsun Dumitru Vasile, care a condus motocicletă de model „Fekon FK 150-8”, fără număr de înmatriculare, până la intersecția străzilor I. L. Caragiale și Fiodor Seliviorstov din or. Cahul, unde a pierdut controlul asupra motocicletei, fapt ce a condus la răsturnarea motocicletei, în mod ilegal a promis colaboratorilor de poliție a Batalionului de Patrulare Sud Cahul, Dinu Gheorghe Marin și Hariton Oleg Ion, bani în sumă de 500 lei. Acțiunile lui Grăsun Dumitru fiind încadrate în baza art. 325 alin.(1) Cod penal - corupere activă, exprimată prin promisiune personală a banilor ce nu i se cuvin unei persoane cu funcții de răspundere pentru a nu îndeplini acțiuni ce de obligațiile ei de serviciu.

La speță, analizând conținutul ordonanței de punere sub învinuire și a rechizitoriului, sub aspectul învinuirii formulate, se constată că, învinuirea înaintă conține expresii vagi și neclare, și anume ” pentru ca ultimii să nu-și îndeplinească atribuțiile de serviciu întru efectuarea supravegherii și controlului circulației pe drumurile publice și supravegherii și controlul respectării normelor legale din domeniul siguranței traficului rutier”, ” în mod ilegal a promis colaboratorilor de

politie a Batalionului de Patrulare Sud Cahul, Dinu Gheorghe Marin și Bariton Oleg Ion, bani în sumă de 500 lei”

În mod evident, se observă că învinuirea adusă inculpatului Grăsun Dumitru nu cuprinde elementele obligatorii cu indicarea precisă și completă a datelor privitor la scopul coruperii active, adică pentru ce inculpatul a promis suma de bani, în ce circumstanțele concrete au fost promiși banii, contravenția săvârșită de inculpat, competența soluționării cazului contravențional, funcțiile deținute de colaboratorii de poliție Dinu Gheorghe și Hariton Oleg, graficul de serviciu și sectorul de deservire de către ultimii, obligațiile de serviciu acestora conform fișei de post și acțiunile concrete a acestora care intrau în obligațiile de serviciu și pentru neîndeplinirea sau nu, ori îndeplinirea cu întârzie sau cu grabă a cărora din ele le-a fost promiși banii, iar atribuțiile de serviciu a colaboratorilor de poliție Dinu Gheorghe și Hariton Oleg, pentru neîndeplinirea cărora le-a fost promiși bani, descrise în actul de învinuire poartă un caracter general: pentru ca ultimii să nu-și îndeplinească atribuțiile de serviciu întru efectuarea supravegherii și controlului circulației pe drumurile publice și supravegherii și controlul respectării normelor legale din domeniul siguranței traficului rutier.

Astfel, faptele inculpatului sunt insuficient descrise, sunt imprecise și nu sunt circumstanțiate ca mod de operare prin loc și timp. Acțiunile care ar fi trebuit să stea la baza învinuirii nu sunt determinate cu suficientă precizie printr-o modalitate clară și concretă de săvârșire a faptelor infracționale.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, învinuirea formulată în ordonanța de punere sub învinuire și din rechizitoriu în privința inculpatului Grăsun Dumitru de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 325 Cod penal, poartă un caracter general, fără a fi concretizate și analizate circumstanțele săvârșirii faptei prejudiciabile.

Instanța de apel a remarcat că, învinuirea formulată în actele procedurale întocmite de procurorul la faza de urmărire penală, și susținută în instanța de judecată la judecarea cauzei penale, este insuficient motivată sub aspectul informării cu privire la învinuirea înaintă inculpatului Grăsun Dumitru, fapt ce erodează esența dreptului la apărare, care devine astfel un drept teoretic și iluzoriu, iar nu unul concret și efectiv, așa cum se impune în art. 6 § 3 lit. a) din CEDO, care prevede în mod expres dreptul acuzatului să fie informat în termen cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege, și mod amănunțit, asupra naturii și cauzei aduse împotriva sa.

Conform art. 251 alin.(2), (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materia sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

Nulitatea prevăzută la alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerație de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege cu privire la forma și conținutul rechizitoriului echivalează cu încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței, încălcare, care potrivit art. 251 alin.(3) Cod de procedură penală atrage nulitatea absolută a actului procedural, și care nu poate fi înlăturată în nici un mod.

Instanța de apel a constatat că, instanța de judecată la judecarea cauzei penale în privința lui Grăsun Dumitru a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, modificând scopul și a reținut în acțiunile inculpatului fapte care nu sunt indicate în

rechizitoriu, totodată a dat o nouă interpretare faptelor imputate inculpatului Grăsun Dumitru în sensul agravării situației acestuia. Or, învinuirea formulată în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriu nu conține următoarea descriere a faptelor incriminate lui Grăsun Dumitru că ” inculpatul, urmărind scopul de a nu înregistra și a ascunde fapta de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate, ce urma a fi pornită în privința sa, pentru a evita răspunderea penală a promis la data de 11 august 2013, aproximativ la ora 13.30 - 14.01, bani în sumă de 500 lei colaboratorilor Batalionului de Patrulare Sud a INP al IGP a MAI Marin Dinu și Hariton Oleg”

În contextul celor indicate, instanța de apel a reținut că s-a constatat cu certitudine că rechizitoriul - actul de sesizare a instanței de judecată, nu satisface exigențele normelor legale și nu asigură o corectă și legală informare a inculpatului cu privire la învinuirea formulată prin ordonanța de punere sub învinuire, iar în cazul încălcării prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței atrage, în temeiul art. 251 Cod de procedură penală, sancțiunea procedurală, de nulitate a actului procedural.

Or, învinuirea persoanei de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să fie clară, precisă și riguroasă, cu indicarea informației obiective și complete despre fapta incriminată inculpatului.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că rechizitoriu nu întrunește cerințele legale în aspectul formulării învinuirii inculpatului Grăsun Dumitru în baza art. 325 Cod penal, ceea ce în conformitate cu prevederile art. 251 alin.(2) Cod de procedură penală, atrage nulitatea acestuia, deoarece încălcările prevederilor legale admise nu pot fi înlăturate în nici un mod.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu hotărârea adoptată de instanța de apel motivând că, atât în rechizitoriu cât și în partea descriptivă a sentinței este prezentă data, ora și locul comiterii infracțiunii la ce instanța de apel incorect a indicat că faptele inculpatului sunt insuficiente și imprecise și sunt ca mod de operare prin loc și timp; rechizitoriul conține toate punctele necesare și prevăzute de art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală, se indică persoana învinuită, fapta comisă de către acesta, probele învinuirii, circumstanțele atenuante/gravante, încadrarea juridică; instanța de fond nu a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, ea a făcut concluzia în urma aprecierii probelor conform art. 101 Cod de procedură penală; instanța de apel a denaturat multe lucruri în decizia sa, astfel încetând procesul penal.

6. Verificând argumentele invocate de recurent, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de

apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penale au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

7. Potrivit sentinței Judecătoriei Cahul din 18 decembrie 2014, Grăsun Dumitru a fost condamnat în baza art. 325 alin.(1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, echivalent cu 40 000 lei, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei fiind suspendată pe un termen de probă de 3 ani.

Examinând cauza la cererea de apel înaintată de partea apărării, instanța de apel pe învinuirea adusă în baza art. art. 325 alin.(1) Cod penal a încetat procesul în temeiul prevăzut în pct. 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală – există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale.

În această parte Colegiul lărgit remarcă următoarele.

Conform prevederilor art. 391 Cod de procedură penală sentința de încetare a procesului penal se pronunță în situația în care instanța constată existența unuia din cazurile prevăzute în alin. 1) al normei vizate - lipsește plîngerea părții vătămate, părțile s-au împăcat, decesul inculpatului ș.a.

În speță însă instanța de apel, încetînd procesul penal, s-a referit la pct. 6) din alineatul (1) - există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art. 332 Cod de procedură penală instanța este obligată să înceteze procesul penal dacă, pe parcursul judecării cauzei, se constată circumstanțe prevăzute de lege, inclusiv cele expuse în alineatul precedent din prezenta decizie.

Conform prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală la circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea pornirii penale sau tragerea la răspundere penală se referă situațiile:

- există cel puțin unu din cazurile prevăzute în art. 35 Cod penal (legitima apărare, riscul întemeiat, ș.a.) care înlătură caracterul penal;

- renunțarea de bună voie la săvîrșirea infracțiunii în condițiile art. 56 Cod penal;

- persoana nu a atins vîrsta la care poate fi trasă la răspundere penală;

- persoana a săvîrșit fapta prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor cu caracter medical;

- în cazul când conform legislației făptuitorul este liberat de răspundere penală (art. 217 alin. (4), 278 alin. 6), 282 alin. (2), 290 alin. (3), 325 alin. (4), 334 alin. (3), 337 alin. (2), 362 alin. (4), 371 alin. (5) Cod penal);

- în cazul când Parlamentul refuză să încuviințeze începerea urmăririi penale sau trimiterea în judecată a unui deputat.

Dacă aceste circumstanțe sunt constatate în cursul urmăririi penale, se va dispune încetarea urmăririi penale, iar dacă în mersul judecării cauzei se va înceta procesul penal în instanță.

Colegiul lărgit constată, că instanța de apel a încetat procesul penal pe motiv că învinuirea formulată în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriu în privința inculpatului Grăsun Dumitru poartă un caracter general, fără a fi concretizate și analizate circumstanțele săvârșirii faptei prejudiciabile, iar neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege cu privire la forma și conținutul rechizitoriului echivalează cu încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței, încălcare, care potrivit art. 251 alin (3) Cod procedură penală atrage nulitatea absolută a actului procedural și care nu poate fi înlăturată în nici un mod.

Însă circumstanțele la care se referă instanța de apel nu cad sub incidența pct. 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală, prin urmare, procesul penal pe motivele indicate de instanță nu poate fi încetat.

Colegiul lărgit relevă că, instanța de apel examinând apelul declarat de partea apărării, și-a întemeiat soluția de admitere a apelului, bazându-se în exclusivitate pe constatările făcute de partea apărării, fără a lua în considerație, trecând cu vederea multitudinea de probe prezentate de partea acuzării în ședințele de judecată, probe care în opinia procurorului, demonstrează cu certitudine vina lui Grăsun Dumitru în comiterea infracțiunii încriminate.

În această privință, Plenul Curții Supreme de Justiție, în Hotărîrea din 12.12.2005, nr. 22, cu modificările ulterioare, pct. 22.2 „**Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel**”, explică următoarele „...dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărîrea, să indice din ce motive ele urmează a fi reappreciate ori respinse ca probe.”

Colegiul lărgit a ajuns la concluzia că, instanța de apel a examinat pur formal apelul declarat, unilateral a examinat probele și a dat mai multă prioritate probelor prezentate de apărare, ignorându-le pe cele ale acuzării, nu s-a clarificat care circumstanțe sunt relevante pentru prezenta cauză, a adoptat o soluție neargumentată la modul convenit.

Prin urmare, modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel n-a apreciat probele prezentate de partea acuzării în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, utilității, coroborării acestora, pronunțându-se numai pe o parte din probele prezentate de părți. Astfel, se conchide că instanța de apel nu și-a motivat soluția, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs deoarece soluționarea chestiunii respective ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, care conform art. 414 Cod de procedură penală trebuie să judece apelurile din punct de vedere al stării de fapt și de drept, deci al legalității și temeiniciei sentinței atacate.

În atare circumstanțe se consideră, că instanța de apel a comis erori de drept prin încălcarea prevederilor art. 100, 101, 275, 276, 324, 332, 391, 414-419 Cod de procedură penală, iar aceste abateri se cuprind în prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, a încetat procesul penal fără temei legal, superficial a verificat legalitatea și temeinicia sentinței.

Dreptul la un proces echitabil, în lumina Convenției Europene, se bazează pe respectarea cu strictețe a principiilor fundamentale ale procesului judiciar: “egalitatea armelor”, “contradictorialitatea” (mai ales în administrarea probelor), “motivarea deciziilor”, care semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața instanțelor de judecată, fără ca vre-una dintre ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți în proces, așa încît, părțile litigante să aibă posibilitatea de a-și susține punctul de vedere într-o așa manieră, încît să nu fie puse într-o situație dezavantajată una față de alta (*a se vedea: CEDO, decizia din 22 februarie 1996, în cauza Bulut contra Austriei, parag.47; decizia din 18.02.1997, în cauza Niderost-Huber contra Elveției, parag.23; decizia din 07.06.2001, în cauza Kress contra Franței, parag.72*).

Colegiul consideră, că erorile de drept comise la judecarea cauzei un pot fi corectate în instanța de recurs și din acest punct de vedere soluția instanței de apel urmează a fi casată și dispusă rejudecarea cauzei în ordine de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel va ține seama de prevederile art.414, 417, 419 și art.101 Cod de procedură penală, de explicațiile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005, cu modificările ulterioare „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, de motivele expuse în prezenta decizie, iar în dependență de datele obținute a trage o concluzie legală și întemeiată privind vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate ori nevinovăția acestuia.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Mihail Tomița, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 26 martie 2015, în cauza penală în privința lui **Grăsun Dumitru Vasile**, și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Publicată integral la 15 decembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu